

Lovtidende A

2014

Udgivet den 25. januar 2014

17. januar 2014.

Nr. 73.

Bekendtgørelse af lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v.¹⁾

Herved bekendtgøres lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1018 af 20. august 2013.²⁾

Den ændring, der følger af § 3, nr. 4, i lov nr. 251 af 30. marts 2011, er ikke indarbejdet i denne lovbekendtgørelse, da ændringen først træder i kraft på et tidspunkt, der fastsættes af erhvervs- og vækstministeren, jf. § 5, stk. 1, i lov nr. 251 af 30. marts 2011.

Den ændring, der følger af § 3, nr. 2, i lov nr. 251 af 30. marts 2011, er ikke indarbejdet i denne lovbekendtgørelse, da ændringen efterfølgende er ophævet, jf. § 7 i lov nr. 618 af 12. juni 2013.

Kapitel 1 Indledning

§ 1. Udtrykket søførende omfatter i denne lov enhver person bortset fra skibsføreren, der er ansat, forhyret eller arbejder om bord på et dansk skib, og som ikke udelukkende arbejder om bord, mens skibet ligger i havn. For skibsføreren finder § 49 anvendelse.

Stk. 2. I tilfælde af tvivl om, hvorvidt en personkategori skal betragtes som søførende efter loven, afgøres spørgsmålet af Søfartsstyrelsen efter høring af de organisationer for redere og søførende, som spørgsmålet vedrører. Søfartsstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene.

Stk. 3. Ved tidsbegrænsede tjenesteaftaler forstås aftaler, hvor tidspunktet for ansættelsesforholdets udløb er fastsat ud fra objektive kriterier såsom en bestemt dato, fuldførelsen af en bestemt opgave, herunder en bestemt rejse, eller indtrædelsen af en bestemt begivenhed.

§ 1 a. Rederen skal sikre, at reglerne i denne lov og regler udstedt i medfør af loven, herunder regler om ansættelsesforholdet, overholdes. Rederen skal ligeledes sikre, at den søfarendes rettigheder efter ansættelseskontrakten opfyldes. Rederen skal tillige sørge for, at skibsføreren har mulighed for at opfylde de forpligtelser, der påhviler denne. Forpligtelserne efter 1.-3. pkt. påhviler rederen, uanset om andre organisationer, virksomheder eller personer varetager visse af opgaverne eller pligterne på rederens vegne.

Stk. 2. Stk. 1 finder anvendelse, selv om en anden end rederen er arbejdsgiver. I disse tilfælde påhviler forpligtelserne efter ansættelseskontrakten, jf. § 3, og de bestemmelser i

loven, som regulerer ansættelsesforholdet, tillige arbejdsgiveren.

Stk. 3. Har rederen helt eller delvis overladt sine pligter og ansvarsområder i henhold til denne lov eller ansættelseskontrakten til en anden person eller organisation, finder stk. 1 tillige anvendelse for den pågældende, for så vidt angår de overtagne pligter og ansvarsområder.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om forpligtelserne efter stk. 1-3.

§ 2. (Ophævet).

Kapitel 2 Tjenesteaftalen m.v.

1. Tjenesteaftalens indgåelse og opsigelse

§ 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om rederens eller arbejdsgiverens pligt til at oprette skriftlig aftale med den ansatte, herunder om udfærdigelse af hyre- og ansættelseskontrakt, og om rederens eller arbejdsgiverens pligt til at underrette den ansatte om vilkårene for arbejdsaftalen og arbejdsvilkårene. Formen og indholdet af hyre- og ansættelseskontrakterne fastsættes efter indhentet udtalelse fra Skibstilsynsrådet.

Stk. 2. Skibsføreren kan på rederens vegne ansætte det fornødne mandskab. Forinden maskinmandskab ansættes, skal skibsføreren, hvor det er muligt, indhente forslag fra maskinchefen. Han bør endvidere rådføre sig med den øverste styrmand om ansættelse af dæksmandskab og med hovmesteren om ansættelse af medhjælp for denne.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 2009/13/EF af 16. februar 2009 om iværksættelse af den aftale, der er indgået mellem European Community Shipowners' Associations (ECSA) og European Transport Workers' Federation (ETF) om konventionen om søfarendes arbejdsforhold af 2006 og om ændring af direktiv 1999/63/EF (EU-Tidende nr. L 124 af 20. maj 2009, side 30-50).

Stk. 3. Den søfarende skal, inden en ansættelsesaftale underskrives, have mulighed for at gennemgå den og søge råd vedrørende dens vilkår.

Stk. 4. Fornyelsen af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede tjenesteaftaler kan kun ske, hvis betingelserne i § 5, stk. 1, i lov om tidsbegrænset ansættelse er opfyldt.

§ 4. Ingen under 16 år må anvendes til arbejde om bord.

Stk. 2. Ingen må tiltræde eller gøre tjeneste om bord, før vedkommende med tilfredsstillende resultat har gennemgået den for sådan tjeneste foreskrevne lægeundersøgelse. Arbejdsgiveren afholder udgifterne til lægeundersøgelsen. Ligeledes afholder arbejdsgiveren udgiften til lægeundersøgelse af elever, der har indgået en uddannelsesaftale med et godkendt rederi, mens staten afholder udgifterne til lægeundersøgelse af andre elever på de godkendte maritime uddannelser, hvor det er et optagelseskrav, at eleven har en godkendt lægeundersøgelse.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler om lægeundersøgelser, herunder om betalingen for undersøgelsen.

Stk. 4. Til værn for søfarende under 20 år kan erhvervs- og vækstministeren fravige bestemmelserne i §§ 5, 6, 7, 11, 19, 20, 27, 57 og 58.

§ 5. Hver af parterne kan opsiges tjenesteaftalen med 7 dages varsel, medmindre andet følger af aftalen, jf. dog § 19 a i denne lov og § 9 i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. Der kan ikke aftales kortere opsigelsesvarsel for rederen end for den søfarende.

§ 6. Er ikke andet aftalt om fratrædelseshavn, kan tjenesteaftalen kun opsiges til ophør i dansk havn, som skibet anløber. Opsigelse kan dog, medmindre andet er aftalt, kun ske til fratræden i havne på Færøerne eller i Grønland, hvis den søfarende har bopæl henholdsvis på Færøerne eller i Grønland.

Stk. 2. Har den søfarende ikke bopæl i Danmark, eller er han ikke forhyret i Danmark, kan tjenesteaftalen også opsiges til ophør i fremmed havn, som skibet anløber, medmindre havnen alene anløbes kortvarigt for bunkring eller land-sætning af syge eller skadede eller i øvrigt af hensyn til de ombordværendes, skibets eller ladningens sikkerhed.

Stk. 3. Såfremt en tidsbegrænset tjenesteaftale udløber, medens skibet er i søen, fortsætter den søfarendes tjenesteforhold, indtil skibet kommer til havn. Tjenesteforholdet op-hører dog ikke i fremmed havn, hvor der gøres kortvarigt ophold, jf. stk. 2.

Stk. 4. Såfremt en søfarende med en tidsbegrænset tjenesteaftale forbliver i tjenesten efter, at aftalen er udløbet, og uden at ny aftale om fratrædelseshavn er indgået, finder stk. 1 og 2 anvendelse.

Stk. 5. Fratræder den søfarende efter rederens opsigelse eller ved udløbet af en tidsbegrænset tjenesteaftale i en havn, som skibet anløber uden for den søfarendes hjemland, har den søfarende ret til rejse med underhold til sin bopæl for rederens regning.

§ 7. En søfarende, der har gjort tjeneste på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 6 måneder eller på et skib registreret i Dansk Internationalt Skibsregister i 12 måneder, og som har opsagt tjenesteforholdet med 1 måneds varsel eller, hvis kortere varsel er aftalt, da med dette varsel, kan uanset modstående aftale fratræde i enhver havn, skibet anløber. Fratrædelse kan dog ikke ske i fremmed havn, hvor der gøres kortvarigt ophold, jf. § 6, stk. 2.

Stk. 2. Den søfarende kan skriftligt samtykke i, at nye frister på indtil 6 måneder ad gangen kan begynde at løbe. Samtykke kan dog ikke gives tidligere end 1 måned før udløbet af en frist. Den søfarende kan dog højst gøre tjeneste i en sammenhængende periode på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 12 måneder.

§ 8. En søfarende, der har bopæl i Danmark, og som i de sidste 3 måneder ikke har haft adgang til at fratræde i dansk havn, har ret til fri rejse til sin bopæl, hvis han uden afbrydelse har været i tjeneste på samme skib eller på skibe tilhørende samme reder i 6 måneder. Staten og rederen betaler hver halvdelen af udgifterne ved rejsen med underhold. Retten til fri hjemrejse påvirkes ikke af, at den søfarende i løbet af de sidste 3 måneder har haft adgang til at fratræde i færøsk eller grønlandsk havn, medmindre han har bopæl på Færøerne eller i Grønland.

Stk. 2. Den søfarende skal dog fortsætte tjenesten i indtil 1 måned, hvis det kan forventes, at skibet inden for den tid kommer til en havn, hvorfra hjemrejsen kan ordnes væsentligt billigere eller lettere.

Stk. 3. Fratræder den søfarende efter egen opsigelse eller afskedsbegæring, skal krav om fri hjemrejse fremsættes senest samtidig med opsigelsen eller begæringen om afsked.

Stk. 4. Hjemrejsen ordnes af konsulen eller, hvis der ikke er dansk konsul på stedet, af skibsføreren. Ordner konsulen hjemrejsen, skal skibsføreren på forlangende stille sikkerhed for rederens andel af udgifterne.

1 a. Forhyring og formidling for søfarende

§ 8 a. Private forhyrings- og formidlingstjenester for søfarende, hvis primære formål er at forhyre eller formidle arbejde til søfarende, eller som forhyrer eller formidler arbejde til et betydeligt antal søfarende, kan kun drives inden for Danmarks grænser, hvis de er certificeret hertil af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. En reder, som anvender en dansk privat forhyrings- og formidlingstjeneste for søfarende, skal sikre sig, at den pågældende tjeneste har et gyldigt certifikat efter stk. 1.

§ 8 b. Ved forhyring og formidling for søfarende i Danmark gælder,

- 1) at certificeringen gives for en tidsbegrænset periode og kan tilbagekaldes i tilfælde af overtrædelse af certificeringens vilkår eller af regler fastsat i medfør af denne lov,
- 2) at den søfarende under enhver forhandling om forhyring skal have ret til frit at vælge skib, ligesom en reder eller en skibsfører skal have ret til frit at vælge sit mandskab, og

- 3) at det af hyre- og ansættelseskontrakten skal fremgå, at der er tilvejebragt sikkerhed for, at alle interesserede parter beskyttes, og at der gives den søfarende tilstrækkelig lejlighed til at sætte sig ind i aftalen.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler for forhyring og formidling for søfarende i Danmark.

§ 8 c. Redere, der anvender private forhyrings- og formidlingstjenester for søfarende i lande, der har ratificeret ILO's konvention om søfarendes arbejdsforhold eller ILO's konvention nr. 179 om forhyring og formidling for søfolk (1996), skal sikre, at de pågældende tjenester har et certifikat eller en licens, der dokumenterer, at de drives i overensstemmelse med kravene i den pågældende konvention. Udsteder det pågældende land ikke sådanne certifikater eller licenser til private forhyrings- og formidlingstjenester, skal rederen sikre sig en anden form for officiel bekræftelse på, at de pågældende tjenester drives i overensstemmelse med kravene i en af de nævnte konventioner.

Stk. 2. Redere, der anvender private forhyrings- og formidlingstjenester for søfarende i lande, der ikke har ratificeret ILO's konvention om søfarendes arbejdsforhold eller ILO's konvention nr. 179 om forhyring og formidling for søfolk (1996), skal kunne dokumentere, at de pågældende tjenester overholder de krav til forhyrings- og formidlingstjenester, der følger af de pågældende konventioner.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan godkende, at en reder anvender en privat forhyrings- og formidlingstjeneste for søfarende i et land, der ikke har ratificeret ILO's konvention om søfarendes arbejdsforhold eller ILO's konvention nr. 179 om forhyring og formidling for søfolk (1996), og opkræve betaling til dækning af udgifterne i forbindelse med godkendelsen. Godkendelsen gives for en tidsbegrænset periode og kan tilbagekaldes.

Stk. 4. Søfartsstyrelsen kan nedlægge forbud mod, at der anvendes forhyrings- og formidlingstjenester i nærmere angivne lande, hvis forhyrings- og formidlingstjenesterne i de pågældende lande på væsentlige punkter ikke lever op til de krav, som følger af ILO's konvention om søfarendes arbejdsforhold eller ILO's konvention nr. 179 om forhyring og formidling for søfolk (1996).

§ 8 d. Klager over danske private forhyrings- og formidlingstjenester eller private forhyrings- og formidlingstjenester, der er godkendt efter § 8 c, stk. 3, kan indgives til Søfartsstyrelsen.

§ 8 e. Det står enhver reder frit for under iagttagelse af regler udstedt i medfør af § 8 b at tilvejebringe mandskab til sit skib gennem skibets officerer eller det i rederiets faste tjeneste stående kontorphonale, men der kan ikke stilles krav om, at den søfarende betaler vederlag for ydelsen.

§ 8 f. Søfartsstyrelsen kan formidle praktikpladser til elever på søfartsuddannelser.

2. Den søfarendes ret til at kræve afsked og økonomisk beskyttelse af efterladte søfarende

§ 9. En gravid søfarende har ret til at kræve afsked, når det af hensyn til hende selv, den forestående fødsel eller bar-

net må anses for påkrævet. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om retten til at fratræde og om ret til fri rejse med underhold til den pågældendes bopæl i Danmark for statens regning.

§ 10. En søfarende kan kræve afsked, hvis han efter forhyringen får underretning om, at han på andet skib kan få stilling af højere grad end den, han har, eller anden stilling af væsentlig betydning for ham, eller om andre omstændigheder, som gør det til en velfærdssag for ham at kunne fratræde. Bliver skibet derved usødygtigt, kan den søfarende dog kun kræve afsked efter 1. pkt., hvis en kvalificeret mand kan skaffes i hans sted.

Stk. 2. Den søfarende skal erstatte rederen udgifterne ved at skaffe en ny mand efter stk. 1. Erstatningen kan nedsættes eller bortfalde under hensyn til den søfarendes resterende tjenestetid og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 3. Den søfarende kan kræve afsked, når der foreligger en ansættelsessituation, der kan henføres til reglen i § 1, stk. 1, i lov om Lønmodtagernes Garantifond, eller når rederen væsentligt har misligholdt den søfarendes ansættelseskontrakt og den søfarende ikke har ret til at kræve afsked efter andre bestemmelser i loven. Rederen betaler herefter den søfarendes rejse med underhold til hjemstedet.

§ 10 a. Med henblik på at øge beskyttelsen af personer, der som følge af rederens væsentlige misligholdelse af deres ansættelseskontrakt er efterladt på et dansk skib eller på et udenlandsk skib i dansk havn, kan Søfartsstyrelsen yde tilskud til dækning af udgifter til

- 1) underhold om bord, herunder forplejning, sikring af varme, elektricitet, kommunikation, hygiejne m.v. indtil hjemrejse finder sted, og
- 2) hjemrejse med underhold, i det omfang dette ikke følger af andre af lovens bestemmelser.

Stk. 2. Hvis en søfarende tages som gidsel i forbindelse med sørøveri, kan Søfartsstyrelsen, så længe den søfarende holdes som gidsel, yde tilskud til rimeligt underhold af den søfarendes ægtefælle og børn under 18 år, over for hvem den søfarende har forsørgerpligt, såfremt disse ikke har eller får midler til deres forsørgelse.

Stk. 3. Der afsættes en særlig pulje til de i stk. 1 og 2 nævnte tilskud, hvis størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan træffe beslutning om, at den i stk. 3 nævnte pulje udgør finansiel sikkerhed til dækning af hjemrejseudgifter m.v., der er omfattet af reglerne i § 6, stk. 5, § 8, stk. 1, § 10, stk. 3, §§ 11-14, § 18, stk. 2, §§ 18 b, 19 og 30, § 48, stk. 2, og § 49.

§ 11. Den søfarende har ret til at kræve afsked, hvis:

- 1) skibet er usødygtigt, eller mandskabets opholdsrum er sundhedsfarlige og skibsføreren ikke sørger for, at manglerne afhjælpes,
- 2) skibsføreren i strid med § 56 undlader at lade skibet syne, eller
- 3) den søfarende har været udsat for mishandling om bord på skibet, uden at skibsføreren trods kendskab hertil har ydet ham beskyttelse.

Stk. 2. En søfarende, der fratræder efter stk. 1, har ret til erstatning og fri rejse med underhold efter § 18, stk. 1 og 2.

§ 12. Den søfarende har ret til at kræve afsked, hvis det efter forhyringen viser sig, at der hersker ondartet epidemi i en havn, som skibet skal anløbe.

Stk. 2. Det påhviler skibsføreren ved opslag eller på anden måde at gøre mandskabet bekendt med skibets rejseplan og med ændringer heri.

Stk. 3. Krav om afsked skal fremsættes snarest efter, at den søfarende har fået kundskab om forholdet. Hvis rejsen ikke er påbegyndt, har den søfarende ret til at fratræde straks og ellers i den første havn eller red, skibet anløber. Skal skibet ikke anløbe nogen havn eller red, forinden det må forventes at passere områder, hvor der hersker tilstande som nævnt i stk. 1, skal skibsføreren efter den søfarendes anmodning give denne adgang til at fratræde, såfremt der opstår mulighed for at landsætte den pågældende.

Stk. 4. Fratræder den søfarende, betaler rederen udgifterne til den søfarendes rejse med underhold til hjemstedet eller efter rederens bestemmelse til forhyringsstedet, og staten refunderer rederen 25 pct. af udgifterne.

Stk. 5. Stk. 4 finder ikke anvendelse, hvis der kan skaffes den søfarende tilsvarende stilling på andet dansk skib på fratrædelsesstedet.

§ 13. Er en søfarende forhyret for en bestemt rejse og denne bliver væsentligt forandret, kan han kræve afsked. § 12, stk. 3, 1. og 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Fratræder den søfarende, har han ret til hyre for en måned efter tjenesteforholdets ophør. Desuden har han ret til fri rejse med underhold til forhyringsstedet, hvis han fratræder, før rejsen er begyndt, og ellers til det aftalte fratrædelsessted.

§ 14. Mister skibet retten til at føre dansk flag, kan den søfarende kræve afsked, hvis ikke andet følger af aftalen.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis skibet overtages af en anden dansk reder og den søfarende på forespørgsel af skibsføreren snarest meddeler, at han ikke ønsker at fortsætte tjenesteforholdet hos den nye reder.

Stk. 3. Ophører den søfarendes tjenesteforhold efter stk. 1, har han ret til erstatning og fri rejse med underhold efter § 18, stk. 1 og 2.

§ 15. En søfarende, der efter aftalen eller efter bestemmelse i dette kapitel har ret til at fratræde, skal forblive i tjenesten for at yde bistand ved arbejde, som nødvendigt må udføres, når skibet kommer i havn, dog ikke ud over 48 timer efter ankomsten. Dette gælder dog ikke ved tjenestefrihed efter § 18 e, stk. 1.

Stk. 2. Skal søforklaring afgives, skal han mod hyre og underhold blive på stedet, til forklaringen er afgivet.

3. Skibsførerens ret til at afskedige en søfarende

§ 16. Skibsføreren kan afskedige en søfarende, der som følge af sygdom eller legemsskade for længere tid er uskikket til at udføre sit arbejde, jf. dog § 9 i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., eller lider af en sygdom, der medfører fare

for de ombordværende. §§ 29 og 30 om ret til hyre m.v. finder anvendelse.

§ 17. Skibsføreren kan afskedige en søfarende, hvis han:

- 1) er uduelig til sin tjeneste,
- 2) ikke kommer om bord i rette tid og skibet skal afgå, eller en anden må antages i hans sted,
- 3) forser sig groft i tjenesten, såsom ved gentagen ulydighed, voldsom adfærd mod andre ombordværende eller beruselse,
- 4) gør sig skyldig i tyveri eller anden grov forbrydelse,
- 5) udsætter skibet for alvorlige vanskeligheder ved at skjule nogen om bord,
- 6) skjuler gods om bord, som er toldpligtigt, eller som det er forbudt at udføre fra afgangsstedet eller at indføre til bestemmelsesstedet, eller
- 7) i strid med § 64 indbringer en tvist om tjenesteforholdet for udenlandsk domstol.

Stk. 2. Vil skibsføreren afskedige en søfarende efter stk. 1, nr. 3-7, skal han meddele den søfarende dette snarest og senest inden 7 dage efter, at han har fået kundskab om det forhold, der begrunder afskeden, medmindre særlige grunde gør en overskridelse af denne frist nødvendig.

Stk. 3. Afskediges en søfarende efter stk. 1, har han ikke ret til hyre for længere tid, end han har gjort tjeneste. Hvis det ved afsked efter stk. 1, nr. 2, viser sig, at den søfarende er uden skyld, og han er uarbejdsdygtig på grund af sygdom eller legemsskade, har han dog ret til hyre efter § 29, stk. 2.

§ 18. Afskediges en søfarende uden sådan grund, som nævnes i § 16 eller § 17, har han ret til hyre for 2 måneder efter tjenesteforholdets ophør, såfremt almindelige erstatningsregler ikke hjemler ret til et større beløb.

Stk. 2. Den søfarende har endvidere ret til fri rejse med underhold til sin bopæl eller andet aftalt fratrædelsessted for rederens regning.

Stk. 3. Fratræder en søfarende efter opsigelse på aftalt eller i medfør af § 6 bestemt fratrædelsessted efter skibsførerens bestemmelse før opsigelsesfristens udløb med hyre og underhold til fristens udløb, finder stk. 1 og 2 ikke anvendelse.

3 a. Den søfarendes ret til at fratræde tjenesten ved krigsfare m.v. og rederens pligt til at drage omsorg for de søfarende ved fare for sørøveri

§ 18 a. Den søfarende har ret til at fratræde tjenesten om bord straks og ellers i første havn eller red, skibet anløber, hvis skibet inden afgang fra havn får ordre til at sejle til et område, hvor

- 1) der er fare for, at skibet vil blive opbragt af krigsførende, udsat for krigsskade eller en faretruende situation, der kan ligestilles hermed, eller
- 2) sådan fare er blevet væsentlig forøget.

Stk. 2. Hvis skibet efter afgang fra havn får ordre til at sejle til et område som nævnt i stk. 1, nr. 1, har den søfarende altid ret til at fratræde tjenesten om bord.

Stk. 3. Hvis der efter skibets afgang fra sidste havn opstår en situation som nævnt i stk. 1, nr. 2, har den søfarende ret

til at fratræde tjenesten om bord, såfremt der af anden grund etableres forbindelse med land.

Stk. 4. Det påhviler skibsføreren ved opslag eller på anden måde at gøre besætningen bekendt med skibets rejseplan og med ændringer heri.

Stk. 5. Krav om at fratræde tjenesten om bord skal fremsættes snarest efter, at den søfarende har fået kundskab om forholdet.

§ 18 b. Fratræder den søfarende efter bestemmelserne i § 18 a, kan hver af parterne, uanset hvad der er bestemt i § 6 om fratrædelseshavn, opsige tjenesteforholdet med det aftalte eller det i § 5 eller § 37 nævnte opsigelsesvarsel.

Stk. 2. Opsiges tjenesteforholdet i medfør af stk. 1, betaler rederen 75 pct. og staten 25 pct. af udgifterne til rejse med underhold til hjemstedet eller efter rederens bestemmelse til forhyringsstedet. Rederen udlægger statens andel, der refunderes af Søfartsstyrelsen.

Stk. 3. Stk. 2 finder ikke anvendelse, hvis der kan skaffes den søfarende tilsvarende stilling på et andet dansk skib på fratrædelsesstedet.

Stk. 4. Under ophold på fratrædelsesstedet betaler rederen udgifterne til den søfarendes underhold.

Stk. 5. Så længe tjenesteforholdet består, finder § 35 tilsvarende anvendelse for skibsansatte.

§ 18 c. Hvis et skib anløber farvande eller havne, hvor der er fare for sørøveri, har rederen pligt til at drage omsorg for de søfarende. Rederen skal, i overensstemmelse med hvad der må anses som god rederipraksis, træffe foranstaltninger med henblik på at forberede skibet og besætningen på mulige overfald, forebygge overfald og håndtere tilfælde, hvor skibet angribes, herunder hvis besætningsmedlemmer tages som gidsler.

3 b. Søfarendes fritagelse for tjeneste m.v. i forbindelse med graviditet og barsel

§ 18 d. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om søfarendes fritagelse for tjeneste om bord på grund af graviditet og barsel.

Stk. 2. En søfarende, der fratræder på grund af graviditet, eller som kræver afsked efter § 9, har ret til graviditets-/barselhyre. Dette gælder kun, så længe hun ikke har andet arbejde, og højst 2 måneder fra fratrædelsestidspunktet.

Stk. 3. Er den søfarendes tjenesteaftale tidsbegrænset, kan rederens pligt til at betale hyre efter stk. 2 dog ikke strækkes ud over det tidspunkt, hvor ansættelsesforholdet i henhold til aftalen ophører.

3 c. Søfarendes ret til tjenestefrihed som følge af tvingende familiemæssige årsager

§ 18 e. En søfarende har ret til tjenestefrihed uden hyre, når tvingende familiemæssige årsager gør sig gældende i tilfælde af sygdom eller ulykke, som gør den søfarendes umiddelbare tilstedeværelse påtrængende nødvendig i hjemmet (force majeure).

Stk. 2. Under tjenestefriheden kan den søfarende, uanset hvad der er bestemt i § 6 om fratrædelseshavn, opsige tjene-

steforholdet med det aftalte eller det i § 5 eller § 37 nævnte opsigelsesvarsel.

4. Tjenesteforholdets ophør ved tab af skibet

§ 19. Går skibet tabt ved søulykke, eller anses det efter søulykke for uistandsætteligt, ophører en søfarendes tjenesteforhold, hvis ikke andet følger af aftalen. Mod hyre og underhold skal han dog deltage i bjærgningen og blive på stedet, til søforklaring er afgivet.

Stk. 2. Ophører tjenesteforholdet som nævnt, har den søfarende ret til nødvendig beklædning samt fri rejse med underhold til sin bopæl for rederens regning.

Stk. 3. Under den i stk. 2 nævnte hjemrejse har den søfarende ret til hyre. Han har endvidere ret til hyre for den tid, han er arbejdsløs som følge af forliset, dog højst for 2 måneder ud over den tid, for hvilken han får hyre efter stk. 1.

§ 19 a. Søfarende, der holdes som gidsler i forbindelse med sørøveri, kan ikke opsiges. Ansættelsesforholdet ophører ikke, selv om skibet går tabt i forbindelse med sørøveri eller rederen ikke længere kan disponere over det.

Stk. 2. Gidslerne har ved frigivelsen ret til fri rejse med underhold til egen bopæl for rederens regning.

5. Visse fællesregler ved fratrædelse

§ 20. Hvis myndighederne i en fremmed havn, hvor en søfarende skal fratræde, nægter ham adgang til landet eller betinger hans adgang dertil af en sikkerhed, som han ikke kan stille, skal han forblive i tjenesten, indtil skibet kommer til en havn, hvor fratrædelse kan finde sted. Han har også ret til at forblive i tjenesten, hvor dette ikke vil virke urimeligt.

6. Beregning og udbetaling af hyre

§ 21. Hyren løber fra og med den dag, den søfarende tiltræder tjenesten om bord. Hvis han på forlangende af rederen afleverer søfartsbog eller pas forinden eller må foretage rejse fra forhyringsstedet for at komme til skibet, løber hyren dog fra og med den dag, da afleveringen finder sted eller rejsen påbegyndes.

Stk. 2. Hyren løber til og med den dag, tjenesten ophører, eller, hvis fratrædelse sker efter nævnte dag, til og med fratrædelsesdagen.

Stk. 3. Hyre betales ikke for tid, i hvilken den søfarende uberettiget unddrager sig sin tjeneste.

§ 22. Ved beregning af hyre for en del af en måned regnes den pr. dag til 1/30 af den månedlige hyre.

Stk. 2. Er hyren aftalt til et bestemt beløb for rejsen, lægges den i tjenesteaftalen optagne angivelse af rejsens antagelige varighed til grund i tilfælde, hvor hyre skal beregnes efter tid.

Stk. 3. Selv om rejsen kommer til at vare kortere tid end forudsat ved forhyringen, har den søfarende krav på hele den aftalte hyre. Kommer rejsen til at vare længere end forudsat, har han krav på et forholdsmæssigt tillæg, hvis ikke andet er aftalt.

§ 23. Bliver en rejse helt eller delvis udført med mindre mandskab end forudsat ved forhyringen, eller bliver det ar-

bejdsdygtige mandskab formindsket under rejsen, fordeles sparet hyre for den tid, skibet er i søen, ligeligt mellem de søfarende af den formindskede mandskabsgruppe, medmindre det godtgøres, at formindskelsen ikke har påført gruppen forøget arbejde.

Stk. 2. I den sparede hyre fradrages de øgede udgifter til overtidsbetaling, der skyldes formindskelsen af mandskabet.

Stk. 3. En søfarendes ret til andel i sparet hyre kan ikke overstige den hyre, han selv modtager.

Stk. 4. Er der kun en styrmand tilbage, deles sparet styrmandshyre lige mellem ham og skibsføreren.

§ 24. Hyre skal udbetales med højst 1 måneds mellemrum.

Stk. 2. En søfarende kan kun kræve hyre udbetalt, når skibet ligger i havn, og i samme land ikke oftere end hver syvende dag.

Stk. 3. Hyre udbetales kontant, medmindre den søfarende forlanger anvisning på rederen. Udbetaling kan kræves i lokal valuta efter dagens kurs.

Stk. 4. En søfarende kan kræve hyre udbetalt i form af månedlige træk til en bestemt person. Der kan dog ikke kræves udbetaling efter flere end tre sideløbende træksedler.

Stk. 5. En søfarende kan kræve hele eller en del af sin hyre overført til et eller flere pengeinstitutter.

§ 25. Uden den søfarendes samtykke kan der foruden for sådanne beløb, som det i henhold til særlig lovbestemmelse er pålagt rederen at tilbageholde, kun gøres fradrag i hyren for beløb til dækning af erstatningsansvar, som en søfarende har pådraget sig i tjenesten. Fradrag skal ske i hyre, der udbetales den søfarende, fremfor i hyre, der udbetales som træk, medmindre den søfarende bestemmer andet.

Stk. 2. Rederen må ikke kræve, at den søfarende ved indgåelsen af ansættelseskontrakten eller i forbindelse med tiltrædelsen af tjenesten skal betale et forskud til dækning af udgifter til sin hjemrejse.

Stk. 3. Rederen må kun foretage fradrag i den søfarendes hyre m.v. for hjemrejseudgifter efter afsked efter § 17, hvis rederen har konstateret, at den søfarende væsentligt har misligholdt sine forpligtelser efter ansættelsesforholdet.

§ 26. Der skal udleveres den søfarende en månedlig opgørelse over indtjent hyre med tillæg, udbetalt hyre og den kurs, der er lagt til grund, hvis udbetaling er sket i anden mønt end den aftalte.

7. Sygepleje og sygehyre m.v.

§ 27. En søfarende skal lade sig undersøge af en læge, når skibsføreren forlanger det.

Stk. 2. Skibsføreren skal så vidt muligt lade den søfarende undersøge af en læge, hvis der er grund til at antage, at den søfarende er syg.

Stk. 3. Lægeundersøgelser efter stk. 1 og 2 foretages uden udgift for den søfarende.

Stk. 4. Er en søfarende syg eller kommet til skade, skal skibsføreren sørge for, at han om bord eller i land får forsvarelig pleje, derunder underhold, lægehjælp og lægemidler.

Stk. 5. Er der grund til at antage, at en søfarende lider af en sygdom, som medfører fare for de ombordværende, skal skibsføreren lade ham bringe i land, hvis betryggende foranstaltninger mod faren ikke kan træffes om bord.

Stk. 6. Kan en syg eller tilskadekommet søfarende ikke selv tage vare på sine ejendele, skal skibsføreren drage omsorg for dem og sende dem til den søfarende eller den søfarendes nærmeste slægting.

Stk. 7. Bliver en syg eller tilskadekommet søfarende efterladt i udlandet, skal skibsføreren overgive ham til konsulens forsorg eller, hvis der ikke er dansk konsul på stedet, på anden måde skaffe ham forsvarlig pleje og underrette nærmeste danske konsul. Hvis den søfarende ønsker det, skal skibsføreren underrette hans nærmeste pårørende.

§ 28. Når skibsføreren i udlandet efterlader en syg eller skadet søfarende til dansk konsuls forsorg, kan konsulen kræve sikkerhed stillet for de udgifter, som rederen skal betale efter §§ 30 og 34 i forbindelse med en søfarendes pleje og begravelse.

Stk. 2. Skibsføreren skal overgive konsulen beløb, som den søfarende har krav på, eller som han kan få krav på efter § 29.

Stk. 3. Hyrebeløb, som den søfarende har krav på, kan han kræve udbetalt, medmindre beløbene må påregnes at medgå til dækning af udgifter for den søfarende regning, eller han er i en tilstand, der gør ham uegnet til at varetage sine anliggender.

§ 29. Under tjenesten har den søfarende ret til hyre, selv om han er uarbejdsdygtig som følge af sygdom eller legemsskade.

Stk. 2. For en søfarende, der er syg eller skadet ved skibstjenestens ophør, gælder følgende:

- 1) Sygehyren løber videre, så længe den pågældende er uarbejdsdygtig, dog højst i 16 uger, uanset om den søfarendes ansættelsesforhold ophører, inden der er forløbet 16 uger regnet fra skibstjenestens ophør.
- 2) Ophører ansættelsesforholdet, efter at der er forløbet mere end 16 uger regnet fra skibstjenestens ophør, løber sygehyren videre til ansættelsesforholdets ophør.
- 3) Er den ansatte søfarende blevet uarbejdsdygtig på et tidspunkt, hvor den pågældende ikke var i tjeneste på et af rederiets skibe, regnes de 16 uger fra det tidspunkt, hvor uarbejdsdygtigheden indtrådte.

Stk. 3. Er bestemte tegn på sygdom eller legemsskade ikke påvist, har den søfarende dog ikke ret til hyre i flere dage, end den pågældende har været i tjenesten. Skyldes uarbejdsdygtigheden kønssygdom, betales hyren af staten.

Stk. 4. Den søfarende har ikke ret til hyre efter stk. 1 eller 2 for den tid, han er uarbejdsdygtig som følge af sygdom eller skade, han svigagtigt har fortiet ved sin ansættelse. Det samme gælder, hvis han efter ansættelsen forsætligt, eller ved grov uagtsomhed pådrager sig en legemsskade eller sygdom, bortset fra kønssygdom.

§ 30. Under tjenesten bærer rederen med de i stk. 4-6 anførte undtagelser alle udgifter ved en søfarendes pleje.

Stk. 2. Er den søfarende syg eller skadet ved tjenestens ophør, har han med de i stk. 4-6 anførte undtagelser ret til pleje for rederens regning i indtil 16 uger, dog ikke ud over 2 uger efter, at han er ankommet til det land, hvor han har bopæl. Tiden regnes fra fratrædelsesdagen eller, hvis han ikke afmønstres, fra den dag, da skibet afsejler.

Stk. 3. Fratræder en søfarende på grund af sygdom eller legemsskade, eller lider han ved fratrædelsen af sådan sygdom eller skade, som kan foranledige tjenestens ophør, har han desuden ret til fri rejse med underhold for rederens regning til hjemstedet. Har den søfarende ikke bopæl i Danmark, kan rederen dog i stedet vælge at give den søfarende fri rejse med underhold til det sted, hvor den søfarende opholdt sig, da han blev forhyret, medmindre myndighederne på dette sted nægter ham adgang til landet eller betinger hans adgang dertil af en sikkerhed, som han ikke kan stille.

Stk. 4. Den søfarende har ikke ret til pleje eller fri rejse efter stk. 1-3, hvis han svigagtigt har fortiet sygdommen eller legemsskaden ved sin ansættelse. Det samme gælder, hvis han efter ansættelsen forsætligt eller ved grov uagtsomhed pådrager sig en skade eller sygdom, bortset fra kønssygdom.

Stk. 5. Hvis en søfarende, der har bopæl i Danmark, lider af kønssygdom eller tuberkulose, betaler staten udgifterne ved den i stk. 2 og 3, jf. stk. 4, nævnte pleje og hjemrejse.

Stk. 6. Rederen eller staten er fritaget for at betale udgifterne efter stk. 2 og 3, jf. stk. 4, i det omfang den søfarende er sikret i en fremmed sygekasse, sygeforening, privat forsikringselskab eller social tryghedsordning.

§ 31. Har skibsføreren i forbindelse med syg eller skadet søfarendes fratræden i udlandet været nødt til at afholde udgifter til hjemsendelse eller pleje eller til anden hjælp ifølge forsørgsretlig forskrift, som ikke efter dansk ret påhviler rederen, og som ikke kunne være undgået gennem bistand af dansk konsul, kan erstatning kræves af staten.

8. Død og begravelse

§ 32. Dør en søfarende, skal skibsføreren underrette hans nærmeste pårørende og sørge for hans begravelse eller ligbrænding. Indtræffer dødsfaldet i udlandet, skal tillige nærmeste danske konsul underrettes. Finder ligbrænding sted, skal skibsføreren sørge for hjemsendelse af asken.

Stk. 2. Skibsføreren skal snarest muligt lade optage en fortegnelse over, hvad den afdøde har efterladt om bord. Fortegnelsens rigtighed skal bekræftes af 2 personer. Skibsføreren skal sende fortegnelsen og de efterladte ejendele til den afdødes nærmeste slægting.

§ 33. Dør en søfarende, løber hyren til og med dødsdagen, hvis den ikke ifølge bestemmelse i dette kapitel er ophørt at løbe tidligere.

Stk. 2. Bliver skibet borte, uden at det kan oplyses, når ulykken indtraf, løber hyren videre til udløbet af den tid, som i almindelighed medgår for et skib som det forulykkede til en rejse på samme årstid fra det sted, hvorfra man sidst havde efterretning om skibet, og til bestemmelsesstedet.

Stk. 3. Dør en søfarende under tjenesten, har den efterlevende ægtefælle eller børn under 18 år, over for hvem den søfarende har forsørgerpligt, ret til hyre for 1 måned. Har

den søfarende ved dødsfaldet haft uafbrudt ansættelse i rederens tjeneste i henholdsvis 2 eller 3 år, betales dog hyre for henholdsvis 2 eller 3 måneder. Det samme gælder, hvis den søfarende dør, mens han har ret til hyre efter § 29, stk. 2. I så fald kan rederen dog fradrage hyre, som han har betalt eller skal betale efter nævnte bestemmelse

§ 34. Rederen betaler udgifterne ved en søfarendes begravelse eller ved ligbrænding samt hjemsendelse og gravsætning af asken, hvis den søfarende dør under tjenesten, eller mens han endnu har ret til pleje efter § 30, stk. 2.

Stk. 2. Staten betaler de udgifter, der er nævnt i stk. 1, hvis den søfarende dør, mens han har ret til pleje efter § 30, stk. 5.

Stk. 3. § 30, stk. 6, og § 31 om rederens eller statens fritagelse for at betale visse udgifter ved pleje af en syg eller skadet søfarende finder tilsvarende anvendelse, for så vidt angår udgifter i forbindelse med en søfarendes død.

9. Særlige regler om rederiansættelse

§ 35. Er det aftalt, at den søfarendes tjenesteforhold er knyttet til rederiet, således at den søfarendes ansættelse hos rederen skal fortsætte, selv om tjenesten på det enkelte skib ophører, finder § 18 e om tjenestefrihed uden hyre og bestemmelserne om hyre i § 18 d, stk. 2 og 3, § 29 og § 33, stk. 3, anvendelse, selv om den søfarende ikke gør tjeneste på et af rederiets skibe på det tidspunkt, hvor tjenestefrihed eller orlov begynder eller uarbejdsdygtighed eller dødsfald indtræder. § 30 og § 34 finder tilsvarende anvendelse, forudsat at sygdommen, legemsskaden eller dødsfaldet indtræder under et af rederen beordret ophold uden for den søfarendes hjemland.

Stk. 2. Retten til pleje omfatte dog alene pleje uden for hjemlandet i indtil 16 uger efter, at sygdommen eller skaden er indtrådt. § 29 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor sygdommen indtræder under graviditets- og/eller barselorlov.

10. Særlige bestemmelser om skibsofficerers tjenesteaftaler

§ 36. For skibsofficerers tjenesteaftaler gælder de foranstående bestemmelser med de ændringer og tilføjelser, der følger af §§ 37-45.

Stk. 2. Ved skibsofficerer forstås hovmestre, maskinmestre, radiotelegrafister og styrmænd. Stk. 1 og §§ 37-45 finder også anvendelse på andre af rederen til skibstjeneste ansatte funktionærer, der har tilsvarende ledende stillinger.

§ 37. Hver af parterne kan opsig tjenesteaftalen med 3 måneders varsel, medmindre andet følger af aftalen, jf. dog § 19 a i denne lov og § 9 i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. Tidsbegrænsede tjenesteaftaler kan i de første 6 måneder efter tjenesteforholdets begyndelse af parterne opsiges med 1 måneds varsel, medmindre andet følger af aftalen. Tidsbegrænsede tjenesteaftaler af rent midlertidig karakter kan dog i den første måned opsiges med 7 dages varsel, medmindre andet følger af aftalen.

Stk. 2. Der kan ikke aftales kortere opsigelsesvarsel for rederen end 1 måned i det første ansættelsesår og 3 måneder i de følgende. Dette gælder dog ikke, såfremt rederen godt-

gør, at der er truffet aftale om tjeneste af rent midlertidig karakter og tjenesteaftalen ikke varer ud over 1 måned.

§ 38. Bliver en skibsofficer på grund af sygdom eller legemsskade for længere tid ude af stand til at udføre sit arbejde, eller lider han af en sygdom, der medfører fare for de ombordværende, kan han opsiges, uanset hvad der i tjenesteaftalen er bestemt om fratrædelsessted.

§ 39. Skibsofficerens ret til at fratræde tjenesten efter § 7 er betinget af, at han har opsagt tjenesteforholdet med 3 måneders varsel, eller, hvis et kortere varsel er aftalt, da med dette.

§ 40. Var tjenesteforholdet opsagt, da skibsofficeren blev uarbejdsdygtig, eller opsiges det herefter, finder § 29, stk. 2 og 3, jf. § 35, om ret til sygehyre tilsvarende anvendelse, jf. dog § 44.

§ 41. § 35, jf. § 40, om ret til sygehyre m.v. finder anvendelse, uanset at en skibsofficers tjenesteforhold ikke er knyttet til et rederi, således at hans ansættelse hos rederen skal fortsætte, selv om tjenesten på det enkelte skib ophører.

§ 42. Opsiges en skibsofficer, der har haft uafbrudt ansættelse i det pågældende rederi i 12, 15 eller 18 år, skal rederen ved officerens fratrædelse betale et beløb svarende til henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders hyre.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis skibsofficeren ved fratrædelsen vil oppebære folkepension.

Stk. 3. Hvis officeren ved fratrædelsen vil oppebære en alderspension fra rederen, og hvis officeren er indtrådt i den pågældende pensionsordning før det fyldte 50. år, bortfalder fratrædelsesgodtgørelsen.

Stk. 4. Stk. 3 finder ikke anvendelse, hvis der den 1. juli 1997 ved kollektiv overenskomster er taget stilling til spørgsmålet om nedsættelse eller bortfald af fratrædelsesgodtgørelsen som følge af alderspension fra rederen.

Stk. 5. Stk. 1 gælder også, hvis skibsofficeren afskediges uberettiget.

§ 43. Hvis opsigelse af en skibsofficer, der har været uafbrudt beskæftiget i det pågældende rederi i mindst 1 år før opsigelsen, ikke kan anses for rimeligt begrundet i officerens eller rederiets forhold, skal rederen betale en godtgørelse. Denne fastsættes under hensyn til officerens ansættelsestid og sagens øvrige omstændigheder, men kan ikke overstige 3 måneders hyre.

Stk. 2. Såfremt en skibsofficer ved opsigelsen har været uafbrudt beskæftiget i det pågældende rederi i mindst 10 år, kan den godtgørelse, der er nævnt i stk. 1, udgøre indtil 4 måneders hyre. Efter 15 års uafbrudt beskæftigelse i rederiet kan godtgørelsen udgøre indtil 6 måneders hyre.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder også, hvis skibsofficeren afskediges uberettiget.

§ 44. Bliver en skibsofficer på grund af sygdom eller legemsskade ude af stand til at udføre sit arbejde, betragtes dette som lovligt forfald, medmindre han ved sin ansættelse svigagtigt har fortiet sygdommen eller legemsskaden, eller

han efter ansættelsen forsætligt eller ved grov uagtsomhed har pådraget sig sygdommen eller legemsskaden.

§ 45. Afskediges en skibsofficer uden sådan grund som nævnt i § 17, har skibsofficeren ret til hyre for 3 måneder efter tjenesteforholdets ophør, medmindre almindelige erstatningsregler hjemler ret til et større beløb. I øvrigt finder § 18 om ret til fri rejse og om fratrædelse før opsigelsesfristens udløb anvendelse.

11. Skibsførerens tjenesteaftale

§ 46. Rederen skal sørge for, at der oprettes skriftlig aftale med skibsføreren om ansættelsesvilkårene. Bestemmelsen i § 3, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

§ 47. Rederen kan til enhver tid afskedige skibsføreren, jf. dog § 19 a i denne lov og § 9 i lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v.

Stk. 2. Afskediges skibsføreren på grund af uduelighed, uredelighed eller grov eller oftere gentagen fejl eller forsømmelse i tjenesten, tilkommer der ham ikke hyre for længere tid, end han har gjort tjeneste.

Stk. 3. I øvrigt finder §§ 37-38 om tjenesteforholdets ophør ved opsigelse og §§ 40-45 om ret til hyre m.v. anvendelse.

§ 48. Går skibet tabt ved søulykke, eller anses det efter søulykke for uistandsætteligt, ophører skibsførerens tjenesteforhold, hvis ikke andet følger af aftalen. Mod hyre og underhold skal han dog blive på stedet og sørge for ordningen af de anliggender, som vedrører skibet, de ombordværende eller lasten.

Stk. 2. § 19, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 49. For skibsføreren finder følgende bestemmelser tilsvarende anvendelse:

- 1) § 1, stk. 2,³⁾
- 2) § 3, stk. 3 og 4,
- 3) § 4, stk. 2,
- 4) § 6,
- 5) § 7, stk. 1, jf. § 39,
- 6) § 7, stk. 2, 3. pkt.,
- 7) § 8,
- 8) §§ 8 a-8 e,
- 9) § 10, stk. 3,
- 10) § 10 a, stk. 1 og 2,
- 11) § 14, stk. 1, jf. stk. 3,
- 12) § 15,
- 13) § 18 a, stk. 1, og § 18 b,
- 14) § 18 c,
- 15) § 18 d,
- 16) § 18 e,
- 17) § 19 a, stk. 2,
- 18) §§ 21, 22 og 24-26,
- 19) §§ 27-30, jf. §§ 35, 40 og 41,
- 20) § 31,
- 21) §§ 32 og 34,
- 22) § 33, jf. §§ 35 og 41,
- 23) § 55, stk. 1 og 2,

- 24) § 57,
- 25) § 61 og
- 26) 73 a.

§ 50. Er det aftalt, at skibsføreren har ret til andel i skibets fragt (kaplak) eller i anden indtægt af rejsen, herunder godtgørelse for overliggetid, eller andel i rederens overskud (tantieme), skal rederen betale en forholdsmæssig del af den afaltede ydelse, hvis tjenesteforholdet ophører før rejsens slutning eller regnskabsårets udløb.

Stk. 2. Har skibsføreren ret til hyre for længere tid, end han har været i tjenesten, betales de ydelser, som er nævnt i stk. 1, for tiden efter tjenesteforholdets ophør med det beløb, hvormed det dobbelte af øverste styrmands hyre overstiger skibsførerens faste hyre.

Kapitel 3 Skibstjenesten

1. Ledelsen af arbejdet om bord

§ 51. Skibsføreren har den højeste myndighed om bord.

§ 52. Ved fordelingen af arbejdet skal der tages hensyn til hver enkelts stilling om bord og så vidt muligt til hans faglige dygtiggørelse.

2. Almindelige tjenesteplichter

§ 53. En søfarende skal efterkomme ordrer, han modtager i tjenesten, og skal ved tydeligt svar tilkendegive, at han har forstået disse. Han skal endvidere følge de forskrifter, der gives for ordenen om bord.

Stk. 2. Bliver en søfarende forhindret i at komme om bord i rette tid, skal han straks underrette skibsføreren.

Stk. 3. Den søfarende skal erstatte den skade, han forvolder ved fejl eller forsømmelse i tjenesten.

3. Værn mod ulykker og sundhedsfare

§ 54. (Ophævet).

4. Kost og sundhedsforhold

§ 55. Skibsføreren skal sørge for, at mandskabet får god og tilstrækkelig kost. Kosten om bord skal være gratis for den søfarende under udmønstringsperioden. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om 1. og 2. pkt.

Stk. 2. Hvis skibsføreren anser det for nødvendigt at formindske kosten under rejsen, har mandskabet krav på erstatning.

Stk. 3. Skibsføreren må ikke for egen regning påtage sig mandskabets forplejning.

Stk. 4. Skibsføreren skal føre tilsyn med sundhedsforholdene og renligheden om bord. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler herom.

5. Sødygtighedssyn

§ 56. Hvis over halvdelen af mandskabet klager over skibets sødygtighed til den forestående rejse, skal skibsføreren lade afholde kontrolsyn efter reglerne i lov om tilsyn med skibe⁴⁾. I fremmed havn, hvor kontrolsyn efter disse regler ikke kan afholdes, skal skibsføreren henvende sig til

vedkommende stedlige myndighed med anmodning om udmeldelse af synsmænd.

Stk. 2. Det samme gælder, hvis maskinchefen eller den øverste styrmand fremsætter tilsvarende klage med hensyn til de dele af skibet, dets tilbehør eller udrustning, som han har tilsyn med.

Stk. 3. Viser det sig ved synet, at klagen har savnet rimelig grund, erstattes tabet efter § 53, stk. 3.

Stk. 4. Afholdes syn efter stk. 1 og 2 i udlandet, skal den stedlige danske konsul, hvis sagen har været forelagt ham, og ellers skibsføreren, straks indsende beretning til Søfartsstyrelsen.

6. Hviletid m.v.

§ 57. Søfarende skal have regelmæssige, uafbrudte hvileperioder, der er tilstrækkeligt lange til at sikre sundheden og sikkerheden. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler om søfarendes hvile- og arbejdstid. Bestemmelserne om arbejdstid finder ikke anvendelse på handelsskibe.

7. Den søfarendes ret til at gå i land i fritiden

§ 58. En søfarende har under skibets ophold i havn eller på sikker ankerplads ret til at gå i land i sin fritid, medmindre det er nødvendigt, at han bliver om bord af hensyn til skibets, de øvrige ombordværendes eller ladningens sikkerhed, udførelse af nødvendigt skibsarbejde eller skibets forestående afrejse eller forhaling.

Stk. 2. Skibsføreren skal, hvis det under hensyn til omkostningerne og andre omstændigheder er rimeligt, uden udgift for mandskabet sørge for bådforbindelse med land.

8. Den søfarendes ejendele m.m.

§ 59. En søfarende kan medtage ting til personlig brug i rimeligt omfang, hvis det ikke kan medføre ulempe for skib eller ladning eller fare for uorden om bord. Uden skibsførerens tilladelse må han ikke medtage varer til salg for egen eller andres regning.

Stk. 2. Den søfarende skal betale fragt for ulovligt medtaget gods. § 53, stk. 3, finder anvendelse, hvis godset forvolder skade.

Stk. 3. Det er ikke tilladt at bringe narkotika eller andre farlige giftstoffer om bord. Uden skibsførerens tilladelse må våben eller ammunition ikke medtages om bord.

Stk. 4. Skibsføreren kan, hvis han har begrundet mistanke om, at noget ulovligt er bragt om bord, lade den søfarendes opholdsrum undersøge. Den søfarende har ret til at være til stede ved undersøgelsen.

Stk. 5. Hvad der ulovligt er medtaget, kan skibsføreren tage i forvaring, lade bringe i land eller om nødvendigt tilintetgøre.

§ 60. Efterlader en søfarende ejendele om bord ved tjenesteforholdets ophør, skal disse opbevares for hans regning om bord. Skibsføreren skal snarest muligt lade optage en fortegnelse over de efterladte ejendele. Fortegnelsens rigtighed skal bekræftes af to personer.

Stk. 2. Er opbevaring ikke rimelig på grund af ejendelenes beskaffenhed, omkostningerne eller andre omstændigheder,

kan de sælges på forsvarlig måde. Det samme gælder, hvis den søfarende ikke inden 1 år har henvendt sig til rederen for at få ejendelene udleveret.

§ 61. Har en søfarende mistet eller fået beskadiget ombordværende ejendele ved forlis, sørøveri, brand eller andet havari, skal rederen betale erstatning. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler herom. Fradrag kan gøres for beklædning, den søfarende har modtaget i henhold til § 19, stk. 2.

9. Ordenen om bord

§ 62. Skibsføreren kan foretage de foranstaltninger, der er nødvendige for at opretholde ordenen om bord.

Stk. 2. Er skibet i fare, er der mytteri blandt mandskabet, eller foreligger anden nødstilstand, kan skibsføreren bruge de midler, der er nødvendige og forsvarlige for at tilvejebringe orden. Enhver af mandskabet skal yde hjælp, også uden opfordring.

Stk. 3. Bliver den, der nægter at medvirke til opretholdelse af orden om bord, tilføjet skade, kan han gøre ansvar gældende, hvis hårdere midler er anvendt, end omstændighederne krævede.

§ 63. Begås en grovere forbrydelse om bord og skibet ikke er i dansk havn, skal skibsføreren snarest muligt optage en foreløbig forklaring, der indføres i skibsdagbogen. Dette gælder dog ikke, hvis forbrydelsen er begået på fremmed territorium og forfølges af stedets myndigheder.

Stk. 2. Skibsføreren skal så vidt muligt sørge for, at en mistænkt ikke undviger, indtil dansk konsul eller politiet i Danmark kan tage sig af sagen. Skibsføreren kan i dette øjemed anvende nødvendige midler, men må ikke bruge strengere midler, end formålet kræver. Er den begåede forbrydelse en handling omfattet af artikel 3, 3bis, 3ter eller 3quater i FN's konvention af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til denne konvention, kan skibsføreren dog overgive den mistænkte til vedkommende myndighed uden for riget.

Stk. 3. Skibsføreren skal snarest og om muligt før indsejlingen i territorialfarvandet for en stat, som han agter at overgive en mistænkt til, underrette den pågældende stats myndigheder om, at det er hans hensigt at overgive en sådan person, og om grundene hertil.

Stk. 4. Genstande, som må antages at have betydning som bevismidler, skal tages i forvaring af skibsføreren. Skibsføreren skal give den myndighed, som en mistænkt overgives til, de nødvendige oplysninger om lovovertrædelsen og aflevere de bevismidler, som er taget i forvaring.

Kapitel 4

Twist om tjenesteforholdet og klagebehandling om bord

§ 64. En søfarende har ret til at klage til rederen over afregningen, skibstjenesten, ansættelsesforholdet eller forholdene om bord. Rederen har pligt til at sørge for, at klager bliver tilstrækkeligt undersøgt, og til at udarbejde og gennemføre procedurer om bord for en retfærdig, effektiv og

hurtig behandling af klager. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om klage m.v.

Stk. 2. Tvister over afregningen, skibstjenesten, ansættelsesforholdet eller forholdene om bord må ikke indbringes for fremmed domstol. Har den søfarende ikke andet værne-ting i Danmark, kan sag mod den søfarende anlægges ved den ret, i hvis kreds skibet har hjemsted.

Stk. 3. Stk. 2 gælder ikke, hvis andet følger af Bruxelles I-forordningen eller af regler udstedt i medfør af denne lov.

Kapitel 4 a

På- og afmønstring

§ 64 a. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter de nærmere regler om på- og afmønstring samt om skibsførerens til- og fratræden.

Stk. 2. Skibsføreren skal ved mønstringen påse, at lovgivningens forskrifter for den pågældende søfarende er opfyldt, herunder navnlig de aldersmæssige, helbredsmæssige og uddannelsesmæssige krav.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan efter aftale med vedkommende minister beslutte, at Søfartsstyrelsens beføjelser efter stk. 2 udøves af andre offentlige myndigheder, og kan fastsætte regler herom.

§ 64 b. Søfartsstyrelsen kan af rederen eller skibsføreren kræve de oplysninger om skibet og de ansatte om bord, som er nødvendige af hensyn til mønstringskontrollen. Søfartsstyrelsen er endvidere berettiget til at foretage de undersøgelser, som er nødvendige af hensyn til kontrollen.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter regler om bevis for på- og afmønstring og besætningsskemaer, samt regler om udstedelse, brug og registrering identitetsbevis til søfarende, herunder om afvisning af begæring om udstedelse af et identitetsbevis eller inddragelse af et allerede udstedt bevis, såfremt den pågældende skønnes at udgøre en sikkerhedsrisiko. Ministeren fastsætter endvidere regler om betaling af udstedelse af sådanne beviser mv.

Kapitel 5

Straffebestemmelser

§ 65. ⁵⁾ Tilsidesætter rederen sine pligter efter § 55 eller § 73 a eller sin forpligtelse efter § 1 a til at sikre overholdelse af § 12, stk. 2 og 3, § 18 a, stk. 1-4, § 18 b, stk. 4 og 5, § 27, § 49, nr. 13, for så vidt angår § 18 a, stk. 1, § 49, nr. 19, for så vidt angår § 27, § 49, nr. 23 eller 26, § 55, § 74 b, stk. 1 eller 3, eller § 74 c, stk. 2, straffes den pågældende med bøde eller fængsel indtil 1 år. Tilsidesætter rederen sine pligter efter § 4, stk. 1 og 2, § 8 a, stk. 2, § 8 c, stk. 1 og 2, § 8 e, § 46, § 49, nr. 3 eller 24, § 57 eller § 64 b, stk. 1, straffes den pågældende med bøde.

Stk. 2. Den, der i øvrigt tilsidesætter sin forpligtelse efter § 1 a til at sikre overholdelse af § 12, stk. 2 og 3, § 18 a, stk. 1-4, § 18 b, stk. 4 og 5, § 27, § 55, § 74 b, stk. 1 eller 3, eller § 74 c, stk. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, mens den, der i øvrigt tilsidesætter sin forpligtelse efter § 1 a til at sikre overholdelse af § 4, stk. 1 og 2, § 8 a, stk. 2, § 8 c, stk. 1 og 2, § 8 e, § 32, § 56, stk. 1, 2 og 4, § 57, § 60, §

64 a, stk. 2, § 64 b, stk. 1, § 74 eller regler fastsat i medfør af § 73, straffes med bøde. Tilsvarende straffes den, som ikke opfylder sine forpligtelser efter § 1 a til at sikre, at skibsføreren har mulighed for at opfylde de forpligtelser, der påhviler denne.

Stk. 3. Den, som udfører privat forhyring eller formidling for søfarende i Danmark uden gyldigt certifikat, eller som kræver vederlag fra de søfarende for sådanne ydelser, kan straffes med bøde.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. I forhold til strafansvar efter stk. 4 anses personer, som er ansat til at udføre arbejde om bord på skibet af andre end rederen, tillige for at være knyttet til rederen. Er der udstedt overensstemmelsesdokument i henhold til koden om sikker skibsdrift eller certifikat i henhold til konventionen om søfarendes arbejdsforhold til en anden organisation eller person, anses skibsføreren og de søfarende tillige for at være knyttet til den, som dokumentet er udstedt til.

§ 66. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes skibsføreren eller den, der er trådt i skibsførers sted,

- 1) med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, hvis han
 - a) forsætligt eller groft uagtsomt anvender videregående magtmidler end tilladt efter §§ 62 og 63, stk. 2, eller
 - b) tilsidesætter sine pligter efter § 12, stk. 2 og 3, § 18a, stk. 1-4, § 18b, stk. 4 og 5, §§ 27 og 55,
- 2) med bøde, hvis han
 - a) anvender nogen til arbejde i strid med §§ 4 eller 57, eller
 - b) tilsidesætter sin forpligtelse efter § 8 a, stk. 2, § 8 c, stk. 1 og 2, § 8 e, § 32, § 56, stk. 1, 2 og 4, § 60, § 63, stk. 3 og 4, § 64 a, stk. 2, § 64 b, stk. 1, § 74 eller regler fastsat i medfør af § 73.

§ 67. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes den søfarende med bøde, hvis han

- 1) tilsidesætter sine pligter efter § 53, stk. 1, og § 62, stk. 2, 2. pkt.,
- 2) mod bedre vidende fremsætter eller deltager i klage som nævnt i § 56 og kontrolsyn foranlediges derved.

Stk. 2. Overtrædelse af stk. 1 påtales kun, når rederen eller skibsføreren anmoder herom.

§ 68. (Ophævet).

§ 69. (Ophævet).

§ 70. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 71. Findes ved dom en skibsfører skyldig i overtrædelse af § 66, nr. 1, litra a eller b, kan under skærpende omstændigheder retten til at gøre tjeneste som skibsfører, styrmand eller maskinmester ved dommen frakendes for et bestemt tidsrum indtil 5 år eller for bestandig. Anklagemyndigheden indsender i så fald hans sønæringsbevis og udskrift af dom-

men til Erhvervs- og Vækstministeriet. Erhvervs- og vækstministeren kan, når 5 år er forløbet efter endelig dom, tilbagegive den frakendte ret.

Stk. 2. Frakendes en skibsfører, styrmand eller maskinmester efter stk. 1 retten til at gøre tjeneste, bestemmes det ved dommen, henholdsvis om skibsføreren kan gøre tjeneste som styrmand, og om styrmanden eller maskinmesteren kan gøre tjeneste i stilling af lavere grad. Erhvervs- og Vækstministeriet meddeler ham i så fald fornødent sønæringsbevis.

Kapitel 6

Særlige bestemmelser

§ 71 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at skriftlig kommunikation til og fra myndigheder om forhold, som er omfattet af denne lov eller af regler udstedt i medfør af denne lov, skal foregå digitalt.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation, herunder om anvendelse af bestemte it-systemer, særlige digitale formater og digital signatur el.lign.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten for meddelelsen.

§ 71 b. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at myndighederne kan udstede afgørelser og andre dokumenter efter denne lov eller efter regler udstedt i medfør af denne lov uden underskrift, med maskinelt eller på tilsvarende måde gengivet underskrift eller under anvendelse af en teknik, der sikrer entydig identifikation af den, som har udstedt afgørelsen eller dokumentet. Sådanne afgørelser og dokumenter sidestilles med afgørelser og dokumenter med personlig underskrift.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser og andre dokumenter, der udelukkende er truffet eller udstedt på grundlag af elektronisk databehandling, kan udstedes alene med angivelse af den pågældende myndighed som afsender.

§ 72. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at § 8 om fri hjemrejse med underhold efter en vis tids tjeneste, § 9 om den gravides ret til fri hjemrejse for statens regning og § 30 om den syge søfarendes ret til fri rejse skal gælde for søfarende, der ikke har bopæl i Danmark.

§ 73. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om sådan ret til pleje i tilfælde af sygdom eller tilskadekomst samt om sådan pligt til at sørge for begravelse eller ligbrænding, som denne lov fastslår.

§ 73 a. Skibets reder har pligt til at stille finansiel sikkerhed til dækning af hjemrejseudgifter m.v., der er omfattet af reglerne i § 6, stk. 5, § 8, stk. 1, § 10, stk. 3, §§ 11-14, § 18, stk. 2, §§ 18 b, 19 og 30, § 48, stk. 2, og § 49.

Stk. 2. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte nærmere regler om fri hjemrejse med underhold efter de bestemmelser, der er nævnt i stk. 1, og om den finansielle sikkerhed.

§ 73 b. Søfartsstyrelsen sikrer gratis telemedicinsk rådgivning til handelsskibe.

§ 74. Skibsføreren skal sørge for, at et eksemplar af konventionen om søfarendes arbejdsforhold, loven og de regler, der er udstedt i medfør af denne, findes om bord og er tilgængeligt for mandskabet.

Stk. 2. Er forhyring sket i henhold til tariffaftale, skal han sørge for, at et eksemplar af denne findes om bord tilgængeligt for mandskabet.

§ 74 a. Søfartsstyrelsen kan i henhold til § 20 a i lov om sikkerhed til søs føre tilsyn med overholdelsen af denne lov og de regler, der udstedes i medfør heraf.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen varetager i henhold til § 20 b i lov om sikkerhed til søs udstedelsen af fornødne certifikater og anden dokumentation efter denne lov.

§ 74 b. Skibe, der anvendes erhvervsmæssigt, som er optaget i et dansk skibsregister, og som har en bruttotonnage på 500 eller derover, må ikke sejle i international fart, medmindre de har et certifikat og en overensstemmelseserklæring vedrørende søfarendes arbejdsforhold. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, hvilke forhold certifikatet og overensstemmelseserklæringen skal omfatte.

Stk. 2. Hvis skibet er certificeret i henhold til den kode om sikker skibsdrift, som er fastsat af FN's Internationale

Maritime Organisation, kan det i stk. 1 nævnte certifikat og den i stk. 1 nævnte overensstemmelseserklæring alene udstedes til den, som overensstemmelsesdokumentet i henhold til koden om sikker skibsdrift er udstedt til. Søfartsstyrelsen kan i særlige tilfælde give dispensation fra 1. pkt.

§ 75. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler, der fraviger loven for skibe, der ikke er registreringspligtige, og for skibe til fiskeri eller andet særligt formål.

§ 75 a. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om klageadgang, herunder om, at klager over Søfartsstyrelsens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrative myndighed.

§ 76. Tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af erhvervs- og vækstministeren.⁶⁾

Stk. 2. Sømandslov nr. 229 af 7. juni 1952 ophæves.

Stk. 3. § 4, stk. 1, finder ikke anvendelse på mænd, der ved lovens ikrafttræden er fyldt 15 år og gør eller har gjort skibstjeneste.

§ 77. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Søfartsstyrelsen, den 17. januar 2014

BIRGIT SØLLING OLSEN

/ Alexander Milan

-
- ²⁾ Berigtigelse ved korrekt affattelse af § 64 og § 74 b, stk. 1.
- ³⁾ Der bør rettelig henvises til § 1, stk. 3.
- ⁴⁾ Nu lov om sikkerhed til søs.
- ⁵⁾ Der henvises i § 65, stk. 1 og 2, til lovens § 74 c, stk. 2. § 74 c indsættes i loven ved § 3, nr. 4, i lov nr. 251 af 30. marts 2011, som ikke er trådt i kraft endnu, og som derfor ikke er indarbejdet i denne lovebekendtgørelse.
- ⁶⁾ Loven blev sat i kraft den 1. februar 1974, jf. bekendtgørelse nr. 607 af 29. november 1973